

تویتر سمی: تجربه زنان از خشونت و آزار در تویتر

Photo: Leremy/shutterstock.com

نیلوفر جعفری

اگرچه همه افراد می‌توانند مورد آزار و خشونت آنلاین قرار بگیرند اما خشونت‌های آنلاینی که زنان تجربه می‌کنند اغلب ماهیت جنسیتی دارند. بسیاری از تهدیدهای آنلاینی که علیه زنان صورت می‌گیرد جنسی هستند و به نوعی به بدن زنان مربوط می‌شوند. هدف از خشونت و آزار ایجاد یک محیط آنلاین خصمانه برای زنان است تا آنها مورد تهدید، تحقیر، ارباب و شرمندگی قرار بگیرند و صدای‌شان خاموش شود. عفو بین‌الملل مصاحبه‌هایی با زنان انجام داده که نشان می‌دهد زنان در تویتر طیف وسیعی از آزارها و خشونت‌ها را تجربه می‌کنند به طوری که زندگی این افراد به شدت تحت تاثیر این مساله قرار گرفته است.

خشونت و آزار آنلاین علیه زنان چیست؟

بر اساس تعریفی که سازمان ملل ارائه داده خشونت علیه زنان شامل هر نوع رفتار یا عملکردی است که زنان را صرفاً به دلیل زن بودن هدف قرار می‌دهد. هر نوع آسیب فیزیکی، روانی و اقتصادی می‌تواند مصداقی از خشونت علیه زنان باشد.

خشونت و آزار زنان در یک شبکه اجتماعی مثل تویتر شامل تجربه‌های مختلفی از تهدیدهای مستقیم و غیرمستقیم فیزیکی و جنسی یا خشونت‌هایی است که هویت زنانه را هدف قرار می‌دهند؛ مثل نژادپرستی یا ترانس فوبیا. خشونت‌های آنلاین حریم خصوصی زنان را نیز هدف قرار می‌دهند؛ یکی از رایج‌ترین تهدیدها در فضای آنلاین تهدید به افشای هویت و اطلاعات خصوصی یا انتشار عکس‌های تهدیدآمیز و جنسی بدون رضایت فرد قربانی است. گاهی آزارگران از یک یا چند شکل خشونت و آزار به صورت یک حمله سازماندهی شده علیه یک فرد استفاده و دیگران را نیز با خود همراه می‌کنند. در فضای آنلاین به افرادی که در این شیوه هدف قرار دادن و آزاررسانی همکاری می‌کنند «تریول» می‌گویند.

آنچه در آزار و خشونت‌های آنلاین حائز اهمیت است، آن است که این خشونت‌ها می‌توانند در موقعیت‌ها و زمینه‌های متفاوتی رخ بدهند. سازمان عفو بین‌الملل در نوامبر ۲۰۱۷ یک نظرسنجی درباره تجارب زنان از خشونت و هراس در پلت‌فرم‌های شبکه‌های اجتماعی در ۸ کشور از جمله ایالات متحده آمریکا و بریتانیا انجام داد. این نظرسنجی نشان داد که تقریباً یک چهارم (۳۲ درصد) از زنان شرکت کننده در این نظرسنجی اعلام کرده‌اند که حداقل یک بار مورد آزار و خشونت آنلاین قرار گرفته‌اند. بر اساس این نظرسنجی، ۹۵ درصد از زنان بریتانیایی و آمریکایی اعلام کرده‌اند این ارباب و خشونت توسط افراد ناآشنا و غریبه انجام گرفته است.

همچنین بسیاری از زنان در گفت‌وگو با عفو بین‌الملل اعلام کردند که توییت‌های خشونت‌آمیزی از سوی غریبه‌ها و افراد ناآشنا دریافت کرده‌اند.

پژوهش‌های این سازمان نشان می‌دهند که تهدید و ارباب آنلاین می‌تواند تاکتیک شرکای عاطفی یا جنسی قبلی یا فعلی زنان فعال در شبکه‌های اجتماعی باشد تا بتوانند آنها را به این شیوه کنترل کنند و باعث ایجاد هراس در آنها شوند. یک پژوهش از سوی سازمان شبکه ملی ایالات متحده آمریکا برای پایان دادن به خشونت خانگی نشان می‌دهد که در ۷۹ درصد از خشونت‌های خانگی گزارش شده، فرد آزارگر از تکنولوژی برای ایجاد هراس، تهدید و کنترل قربانی استفاده کرده است. همچنین مشخص شده که ۶۸ درصد از قربانیان خشونت خانگی از طریق شبکه‌های اجتماعی در معرض ارباب و تهدید قرار گرفته‌اند. در بریتانیا ۶۸ درصد از قربانیان خشونت خانگی تاکید کرده‌اند که از سوی شریک عاطفی قبلی یا فعلی خود مورد آزار و خشونت آنلاین قرار می‌گیرند.

شیوه‌های مختلف آزارگری در تویتر

تویتر بی‌رحم است. کافی است اظهارنظری وجود داشته باشد که مخالف ایده و نظر عمومی یا گروهی باشد تا آزارگرها حمله‌ور شوند. یک نفرت شخصی و کینه قدیمی یا قرار گرفتن در گروه رقیب نیز می‌تواند بالقوه یک کاربر را در معرض تهدید قرار بدهد. خشونت و آزارگری در تویتر مستقیم یا غیرمستقیم انجام می‌شود. همانطور که گفتیم بسیاری از این خشونت‌ها ماهیت جنسی یا فیزیکی دارند. لائورا بنتز، یک فعال و نویسنده زن بریتانیایی در گفت‌وگو با عفو بین‌الملل از اشکال چندگانه خشونت در تویتر سخن گفته است: «خشونت آنلاین زمانی برای من شروع شد که پروژه سکسیسم روزمره را آغاز کردم... روزانه حدود ۰۰۲ پیام حاوی خشونت در سایت دریافت

می‌کردم. بعد از آن این خشونت‌ها در پلت‌فرم‌های دیگری مثل توییتر و فیس‌بوک نیز آغاز شدند.»

کیت اسمورتویت، کم‌دین بریتانیایی می‌گوید پس از اجرای یک برنامه تلویزیونی در توییتر مورد آزار و خشونت قرار گرفته و در طی ۸۴ ساعت، ۵۶۱ صفحه توییت و پیام‌های حاوی خشونت دریافت کرده است. او می‌گوید در این مدت ۴ یا ۵ تهدید به مرگ و تهدید به تجاوز نیز دریافت کرده است.

تهدیدها و خشونت‌های توییتری می‌توانند قربانی را تا سرحد جنون برسانند. یک کاربر ایرانی قربانی ترول‌ها می‌گوید پس از دریافت صدها پیام تمسخر از سوی کاربران دچار حملات عصبی شده و فقط پس از گذراندن دوره‌های طولانی روان‌درمانی توانسته است از فکر آن پیام‌های حاوی نفرت و وحشت خلاص شود.

یک نگاه گذرا به توییتر فارسی خشونت گسترده علیه افراد مختلف به ویژه زنان را آشکارا نشان می‌دهد. توییت‌های فراوانی وجود دارند که خطاب به یک شخص نوشته شده‌اند و او را تهدید کرده‌اند یا به باد تمسخر و توهین گرفته‌اند. زمانی که ترول‌ها حمله‌ور می‌شوند از تحقیر شکل و ظاهر، نژاد و هویت فرد قربانی شروع می‌کنند و تا آرزو یا تهدید به مرگ پیش می‌روند. هرچه قربانی محبوبیت و دنبال‌کننده بیشتری داشته باشد و یا به موضوعات حساس بیشتری پردازد بیشتر در معرض این نوع خشونت‌ها قرار می‌گیرد. روزنامه‌نگاران، سلبریتی‌های توییتری، فعالان حقوق بشر و به ویژه فعالان حقوق زنان، سیاستمداران و هنرمندان به طور خاص در معرض حملات آزاردهنده کاربران این پلت‌فرم‌ها هستند.

گزارش‌های عفو بین‌الملل نشان می‌دهند خشونت‌های آنلاین می‌توانند امنیت افراد را در زندگی واقعی افراد نیز به خطر بیندازند. در بریتانیا از هر ۵ زنی که خشونت آنلاین را تجربه کرده، یک نفر نگران امنیت خود و خانواده‌اش است. این تعداد در ایالات متحده آمریکا از هر ۴ زن یک نفر گزارش شده است.

پاملا مریت، فعال برابری‌طلب آمریکایی می‌گوید: «پس از ۵ سال تهدیدهای آنلاین و آفلاین، این واقعیت را پذیرفته‌ام که آماده‌ام برای کاری که انجام می‌دهم بمیرم. این اتفاق می‌تواند رخ دهد. اگر شما ۰۰۲ تهدید به مرگ دریافت کنید احتمال دارد یکی از آنها بخواهد واقعا شما را بکشد.»

جسیکا والنٹی، روزنامه‌نگار آمریکایی به این نکته اشاره می‌کند که تشخیص تهدیدهای واقعی و غیرواقعی در فضای آنلاین کار بسیار دشواری است: «در دنیای واقعی شما می‌توانید بفهمید چه تهدیدی واقعی است و چه تهدیدی واقعی نیست. اما شما نمی‌توانید این کار را در فضای آنلاین انجام بدهید چون نمی‌دانید شخصی که تهدید می‌کند کیست و کجاست؟ آیا این فرد یک تهدید واقعی است یا یک بچه ۲۱ ساله است؟ شما برای تشخیص آن هیچ راهنمایی ندارید.»

برخی از زنان مشهور و فعال در فضای آنلاین به ویژه در توییتر در مقابل تهدیدهای روزمره تلاش می‌کنند خانواده‌شان را از آزارها محفوظ نگه دارند. یک فعال حقوق بشری می‌گوید که نام خانوادگی فرزندش را تغییر داده تا مشخص نشود او فرزند چه کسی است. علاوه بر این زنان زیادی هستند که به خاطر خشونت‌ها و آزارهای مداوم تصمیم می‌گیرند به طور موقت یا دائم از فعالیت‌های آنلاین فاصله بگیرند تا بلکه بتوانند از خشونت درامان بمانند.

خشونت‌های جنسی و جنسیتی

اگرچه همه انواع خشونت‌ها و آزارها چه در زندگی واقعی و چه در فضای آنلاین نادرست و واکنش‌برانگیز هستند. اما عفو بین‌الملل می‌گوید همه زنانی که با آنها مصاحبه کرده اذعان داشته‌اند که خشونت جنسیتی آسیب‌های بیشتری برای آنها داشته است. این خشونت‌ها شامل تحقیر و توهین‌هایی است که همگی برآمده از کلیشه‌های جنسی و جنسیتی علیه زنان هستند. در این تهدیدها زنانگی به عنوان ابزاری برای اعمال خشونت استفاده می‌شود. توییتر به طور کلی فضای مناسبی برای بازتولید کلیشه‌های جنسیتی علیه زنان است. در واقع ظاهر، هوش، توانایی و قابلیت‌های زنان ابزار اصلی طنزپردازی در توییتر است که اغلب نیز به طور گسترده مورد استقبال کاربران قرار می‌گیرد. توییت‌های حاوی تحقیرهای جنسیتی که از سوی کاربران ایرانی تولید می‌شوند نه تنها در فضای توییتر دست‌به‌دست می‌شوند، بلکه اغلب خوراک اصلی کانال‌های تلگرامی هستند. کانال‌های فراوانی با عنوان «توییتر فارسی» در تلگرام فعال هستند که روزمره توییت‌های تحقیرآمیز، تهدیدآمیز و حاوی کلیشه‌های جنسی و جنسیتی را بازتولید می‌کنند و مخاطبان فراوانی نیز دارند.

شوخی‌های جنسی با هدف تحقیر بدن زنان بخش گسترده‌ای از توییت‌های روزمره است. تجربه‌های موردی از آزار جنسی و جنسیتی زنان در این موارد کم نیست. افراد ناشناس معمولاً با فرستادن پیام‌های خصوصی و با انتشار عکس‌هایی که نوعی تهدید، تحقیر و هراس برای زنان فراهم می‌کند زنان را آزار می‌دهند. فرستادن پیام‌ها یا تصاویر سکسی خصوصی بدون رضایت فرد نه تنها در توییتر بلکه در اغلب پلت‌فرم‌های شبکه‌های اجتماعی رایج است.

به نظر می‌رسد ایجاد هراس و رعب به شکل فردی یا گروهی برای مورد آزار قرار دادن زنان به بخشی از هویت اینترنت تبدیل شده است.

افراد و ترول‌ها به شکل سازماندهی شده یک نفر را مورد حمله قرار می‌دهند و هر آنچه که برای آسیب‌رساندن به روح و روان یک انسان لازم است به کار می‌برند تا فعالان اینترنتی را به حاشیه یا انزوا بکشانند. هر نوع افشاگری، انتقاد و صدای مخالفی و به طور کلی هر چیزی که مورد خوشایند یک فرد یا گروه قرار نگیرد، می‌تواند بهانه‌ای برای آزار و خشونت علیه زنان باشد. آنچه در توییتر و شبکه‌های اجتماعی دیگر مشاهده می‌شود آن است که اعلام زنانگی یک تهدید بالقوه است که می‌تواند به راحتی به یک تهدید عملی تبدیل شود.

منبع: [رادیو زمانه](#)